

zienswijze op

Consultatie Uitfaseren bepaalde emissiearme stalvloeren voor melkvee

Lunteren, 10 september 2025

Geachte lezer,

Naar aanleiding van uw internetconsultatie voor deze uitfasering willen wij graag middels deze zienswijze reageren. Wij kunnen ons geheel niet verenigen met de voorgenomen wijzigingen, omdat deze onzes inziens op verkeerde aannames is gebaseerd. Wij constateren dat de voorgenomen maatregel onvoldoende wetenschappelijk is onderbouwd én onevenredige juridische en economische gevolgen heeft. Namens Van Westreenen adviseurs dien ik dan ook deze zienswijze in. Sommige punten zijn reeds benoemd in de eerder ingediende zienswijzen van anderen, maar wij kunnen deze feiten niet genoeg benadrukken.

Ondeugdelijke basis: de NP-methode

De onderbouwing leunt zwaar op de zogeheten NP-methode (N:P-verhouding in mestafvoer) conform het onderzoek van de WUR. Deze benadering is echter **niet gevalideerd** als betrouwbare maat voor ammoniakemissie en kampt met fundamentele tekortkomingen:

- **Onbewezen aannames:** het veronderstellen van een stabiel fosfaatanker en dat elk N-verlies gelijkstaat aan NH₃-emissie is wetenschappelijk onhoudbaar. Er zijn meerdere N-verbindingen mogelijk, niet in de laatste plaats N₂O of NH₄. De aanname doen dat alle vervluchtigde/niet langer aanwezige N-verbindingen vrijkomen als NH₃ is onjuist en wetenschappelijk zwak.
- **Selectie- en mengbias:** meststromen zijn in de praktijk vaak gemengd of selectief afgevoerd, waardoor de dataset geen neutrale steekproef vormt. De afgevoerde mest bevat naar verwachting hogere waarden dan de N die op het land wordt uitgereden. Hierdoor ontstaat er een scheef beeld.
- **Extrapolatie zonder directe metingen:** conclusies zijn getrokken op basis van vermeende gelijkennis met andere vloeren, zonder systeem-specifieke metingen, in strijd met het Meetprotocol Huisvesting Veehouderij (2013a). Dit in tegenstelling tot het feit dat er aan de vloeren daadwerkelijk is gemeten alvorens er een RAV-emissiefactor toegekend werd. Hoe kan een wetenschappelijk meting op NH₃ ondermijnd worden met een extrapolatie op basis van mestmonsters.

Kortom: de NP-methode kan geen dragende rol vervullen in beleidsbesluiten die diep ingrijpen in bedrijfsvoering. Het is bijna letterlijk appels met peren vergelijken. Indien het onderzoek uitgebreid zou zijn geweest met daadwerkelijke emissiemetingen hadden de conclusies wellicht met feiten en

resultaten gestaafd kunnen worden. Dit is echter niet gebeurd waardoor er hoogstens sprake kan zijn van een hypothese, welke nog onvoldoende onderzocht is om daadwerkelijke conclusies te trekken.

Praktijkdata tonen andere uitkomsten

Zowel producenten als onafhankelijke partijen tonen aan dat vloeren in de praktijk aanzienlijk betere prestaties leveren. In de zienswijzen zijn in ieder geval de vloeren van twee leveranciers benoemd:

- De **OptiCow-vloer (HA1.25)** behaalt structureel emissies van gemiddeld 5–8 kg NH₃/plaats/jaar, ruimschoots onder de grenswaarde van 8,6.
- De **Eco Vloer van Anders Beton** is via het officiële RAV-meetprotocol erkend, met directe metingen die significante emissiereducties bevestigen.

Naast deze twee bedrijven die zich hier hebben geroerd, zijn ook veruit de meeste andere vloeren in de praktijksituatie doorgemeten. Eerst i.r.t. de proefstalstatus, later ook voor de definitieve emissiefactor. Generieke uitfasering miskent deze praktijkresultaten en is daarmee disproportioneel.

Alternatief: systeem-specifieke kalibratie en borging

In lijn met de voorstellen van sectorpartijen pleiten wij voor een herstelscenario met indien nodig aanvullende vergunningsvoorschriften:

- Onafhankelijke **heranalyse van NP-data** met strikte kwaliteitsfilters, slechts als aanvullend signaal.
- **Kalibratiemetingen per systeem** met directe NH₃-metingen, nalevingsaudits en standaardisatie conform het Meetprotocol.
- **Systeemgerichte besluitvorming**: geen generieke uitsluitingen op werkingsprincipe, maar maatwerk per vloer.

Hiermee kunnen ondernemers die reeds geïnvesteerd hebben in de emissiearme technieken, welke nog lang niet afgeschreven zijn financieel, bijdragen aan voorkomen van natuurschade én aan kennis over de daadwerkelijke emissies op het bedrijf. Tevens krijgt de ondernemer hiermee een kans om te bewijzen dat het systeem functioneert op het bedrijf en kan men acteren op eventueel gemeten afwijkende resultaten t.b.v. het voorkomen van te hoge ammoniakemissie.

Rechtszekerheid en investeringsbescherming

Alle bedrijven met een emissiearme vloer die nu wordt uitgefaseerd raakt potentieel in de problemen. Hoewel formeel overgangsrecht is voorzien, leidt de samenloop met Bal-grenswaarden en de actualisatieplicht onder de Omgevingswet ertoe dat bestaande vergunningen onder druk komen te staan. Dit zou kunnen leiden tot dure handhavingstrajecten waarbij men vooral bezig is met het handhavingstraject en niet met ondernemen/het werken aan oplossingen.

Strijd met het evenredigheidsbeginsel

De maatregel legt aanzienlijke lasten op individuele bedrijven (hoge kosten, waardeverlies investeringen) terwijl de wetenschappelijke basis ondeugdelijk is. Dit druist in tegen het evenredigheidsbeginsel van de Awb en tegen de eisen van behoorlijk bestuur.

Zorgvuldigheid en motiveringsplicht

De Raad van State heeft herhaaldelijk benadrukt dat ingrijpende maatregelen op milieugebied moeten steunen op **voldoende betrouwbare en representatieve gegevens**. Door een onbewezen methodiek als NP tot uitgangspunt te nemen en praktijkdata te negeren, wordt gehandeld in strijd met de zorgvuldigheidseis en motiveringsplicht van art. 3:2 en 3:46 Awb. Wij willen u dan ook met klem verzoeken om deze uitfasering uit te stellen en nader onderzoek te doen naar de randvoorwaarden waarbinnen de stalsystemen wel (kunnen) werken. Generiek alle vloeren afschrijven op basis van een onderzoek waarbij NH₃-emissies niet gemeten zijn is te kort door de bocht.

Conclusie en verzoek

De voorgenomen uitfasering is methodologisch zwak, juridisch kwetsbaar en economisch schadelijk. Wij verzoeken daarom dringend:

1. De generieke uitfasering op te schorten.
2. Een oplossingsrichting op de werkingsprincipes van de emissiearme vloeren uit te werken. Hierbij moeten ondernemers de ruimte krijgen, al dan niet met doelvoorschriften in een vergunning, om voor hun eigen bedrijf beslissingen te nemen (systeem strak onderhouden conform eisen, minder dieren houden, anders voeren, meer weidegang, etc. etc.)
3. Rechtszekerheid te bieden aan de bedrijven die reeds grote investeren hebben gedaan de afgelopen jaren.

Alleen op die manier kan beleid zowel wetenschappelijk houdbaar als juridisch robuust zijn, en blijft er ruimte voor innovatie in de melkveehouderij.

Met vriendelijke groet,

Namens VanWestreenen B.V.

Dhr. N. Stap MSc

Mobiel: 06-82682235 – E-mail: stap@vanwestreenen.nl